

Hørings svar fra Forældre og Fødsel til Fødselsplan 2023, Region Nordjylland

Forældre og Fødsel takker for invitationen til at afgive høringssvar til den nye fødselsplan for Region Nordjylland. Udkastet til fødselsplanen indeholder mange gode overvejelser og konkrete udviklingsprojekter som vi er meget spændte på at følge med i. Det glæder os at kunne se et aftryk af de fødende kvinders opråb i 2021 i planen, og de heraf følgende folketingsbestemte rettigheder såsom ret til barselsophold/hjemmebesøg samt fokus på amning og forældre- og fødselsforberedelse i små hold.

I Forældre og Fødsel kæmper vi for at kommende og nye familier kommer godt igennem graviditet, fødsel og barsel. I dag er der mange retningslinjer og anbefalinger for indgreb i graviditet og fødsel, som kan være svære at navigere i som bruger af svangreomsorgen (f.eks. igangsættelse).

Det resulterer i, at mange følger anbefalingerne uden at føle at det er deres valg. Andre vælger at gå imod anbefalingerne, hvilket kan skabe en mistillid mellem den gravide og personalet, og skabe nogle u hensigtsmæssige situationer. **Vi tror på at sikkerhed og tryghed opstår når de fødende og sundhedspersonalet opnår en gensidig tillid, hvilket kræver personalets nærvær og tid.** Derfor vil vi gerne appellere til, at følgende overvejelser medtages i udviklingen af indsatser, og at der i budgetforhandlingerne sættes nok penge af til at sikre følgende nødvendige tiltag:

Igangsættelse: Vi er glade for at se at regionen vil arbejde for at implementere et beslutningsstøtteværktøj og sikre tid i konsultationerne, hvor igangsættelse skal drøftes.

Kendt Jordemoderordning: Vi ser gerne at Kendt Jordemoderordning udbredes til så mange som muligt, ikke bare bestemte grupper af fødende. Denne ordning skaber de bedste betingelser for de fødende.

Digitalisering: Vi vil gerne appellere til at man er meget varsom med at omlægge konsultationer i graviditeten og efter fødslen til digitale løsninger. Digitale konsultationer skal være en mulighed, men må ikke erstatte fysiske møder. Det er ikke alle detaljer og behov, der kan opfanges gennem en skærm. Tryghed og tillid, som er hele fundamentet en sikker og god fødsel bygges på, opstår nemmere ved fysisk fremmøde, øjenkontakt og en hånd på armen.

Forældre- og fødselsforberedelse: I Forældre og Fødsel arbejder vi for fødende og forældres autonomi og værdighed. Vi tror på forældres egne evner til forældreskabet, og vi synes derfor

bedst om navnet "Fødsels- og forældreforberedelse" fremfor "Forældreuddannelse". Uddannelse er kendetegnet ved et videnshierarki og afslutter ofte med en eksamen eller prøve hvor præmissen er at man kan dumpe. Vi synes forældreforberedelse klinger mere af en understøttende tilgang, hvor nye forældre får et rum til at lufte usikkerheder og blive støttet i den livsovergang en fødsel markerer.

Kultur i graviditet, fødsel og barsel: Forældre og Fødsel er taknemmelige for at dette punkt har fundet vej til jeres fødeplan. Vi undrer os dog over at der menes ikke være behov for tilførsel af yderligere ressourcer. Vi mener at én af årsagerne til de krænkende oplevelser er travlhed og for lidt overskud hos personalet til at være nærværende og mærke de fødendes grænser. Der skal derfor både være opmærksomhed på krænkelser som et symptom på ressourcemangel og som et produkt af at kvinder bliver anonyme "patienter" i et stort system, hvor man som personale har udført den samme ting mange gange. Vi ser derfor ikke dette problem løst isoleret, men som en del af at opprioritere relationen mellem sundhedspersonale og de gravide/fødende, f.eks. ved at udbyde Kendt Jordemoderordning til flere. Vores tidligere forkvinde, Birgitte Halkjær Storgaard, har udtrykt det således:

"Jeg tror, at sundhedsprofessionelle ville blive bedre til at omsætte patientens retsstilling til praksis, såfremt relationen mellem den sundhedsprofessionelle og kvinden tillægges større værdi. Kvinden får værdi i sig selv og bliver ikke bare endnu en gravid med en eventuel tilhørende diagnose." (i Information den 25. januar 2021).

Til orientering er et forskerhold ved UCN (Lektor Marie Hald Thisted, jordemoderunderviser Lene Toxvig og docent Oline Pedersen) ved at færdiggøre en analyse af 122 vidnesbyrd om svigt i svangreomsorgen (indsamlet af Forældre og Fødsel i 2020-2021). Resultatet vil blive udgivet i Tidsskrift for Jordemødre og vil sikkert være af interesse for jer i jeres arbejde med dette punkt.

Barselsophold: I fødselsplanens afsnit 4.3 skriver I, at det er vigtigt at understøtte de nybagte familier i tiden umiddelbart efter fødslen. Det er vi i høj grad enige i. I skriver endvidere, at det ikke er afgørende, hvor den barslende/familien opholder sig efter fødslen, men hvilken støtte og hjælp, der er organiseret omkring familien. Det er vi delvist enige i. En god og tilstrækkelige støtte de første dage efter fødslen kræver, at personalet er tilgængeligt og har tid til at yde hjælp, støtte og omsorg uanset om barselsopholdet foregår på en barselgang eller i hjemmet. Dog er de fysiske forhold også af stor betydning for hvordan man oplever den første tid som nybagt familie. I forbindelse med vores indsamling af vidnesbyrd om svigt i svangreomsorgen i 2020/2021 har et bemærkelsesværdigt højt antal peget på opholdet efter fødslen, som den tid, hvor de følte sig allermest svigtet. Både på grund af personalets manglende tid til at yde støtte og omsorg og på grund fysiske forhold, som fx. at adskille mor og barn ved komplikationer, manglende plads til

partneren samt ophold på flersengsstuer præget af uro og manglende mulighed for privatliv i et af livets mest sårbare begyndelser. For nylig blev denne problematik beskrevet af en familie, som efter en kompliceret fødsel, der endte i akut kejsersnit, havde 5 dages ophold på barselsafsnittet B11 på Aalborg Universitetshospital. Kvinden fik efter sit [opråb](#) i november 2022 tilsendt opbyggende og lignende historier fra mange andre fødende, som har haft ophold samme sted. Vi kan forstå, at man ikke har tænkt sig at gøre noget for at ændre på de fysiske forhold før det nye sygehus står klar om ca. 4 år. Vi mener det er yderst kritisabelt, at de nybagte familiers opråb ikke tages alvorligt, når regionen alligevel skal arbejde på at sikre det nødvendige personale og fysiske rammer i forbindelse med indførelse af retten 2 døgn barselophold for førstegangsfødende, og appellerer til at denne beslutning tages op til revision.

Jordemoderledede fødeklinikker: Vi vil gerne opfordre til at regionen etablerer fritstående jordemoderledede fødeklinikker, ligesom Region Sjælland har pt. og Region Syddanmark har under udvikling. Fødeklinikker er et godt og trygt tilbud til forventet ukomplicerede fødsler. Erfaringerne fra samarbejdet mellem Region Sjælland og fødeklinikken i Roskilde viser at det er et tilbud med stor brugertilfredshed.

I Forældre og Fødsel arbejder vi for at indføre rettigheder til fødende, således at det ikke er geografisk tilhørsforhold eller familiernes økonomiske formåen, der er afgørende for om man får den omsorg, støtte og hjælp, der er behov for. De rettigheder, vi ønsker indført til fødende over hele landet, som foreslået i borgerforslaget [Bedre Fødsler – forslag om indførelse af rettigheder til fødende](#), der blev vedtaget af et bredt flertal i Folketinget den 3. juni 2021 er:

1. Ret til fødsels- og forældreforberedende undervisningsforløb i små hold efter Sundhedsstyrelsens anbefalinger
2. Ret til kontinuerlig jordemoderstøtte under graviditeten, fødslen og den første tid efter fødslen, i form af kendt jordemoderordning, hvor man følges af et mindre team af jordemødre gennem hele forløbet
3. Ret til at vælge mellem fødsel i hjemmet, på en fritstående jordemoderledet fødeklinik eller på hospital
4. Ret til at vælge mellem at overnatte på fødestedet efter fødslen og få den støtte og omsorg, der er behov for, for at blive klar til at tage hjem eller at tage hjem med ret til opfølgende hjemmebesøg
5. Ret til individuel og personlig hjælp fra fødestedet hele døgnet til at komme godt i gang med amning, herunder overlevering fra fødested til sundhedsplejerske
6. Ret til koordineret og sammenhængende støtte og behandling ved komplicerede forløb, fysisk som psykisk

I kan læse mere om vores ønsker til det konkrete indhold og udmøntning af rettighederne [her](#).

Afslutningsvist takker Forældre og Fødsel igen for invitationen til at afgive høringssvar til denne fødselsplan. Hvis der skulle opstå spørgsmål til det indsendte er I velkomne til at kontakte undertegnede.

Vi står også gerne til rådighed ved udarbejdelsen af næste fødeplan, hvis I ønsker at inddrage brugerne af svangreomsorgen fra starten. Forældre og Fødsel har en plads i Region Hovedstadens Advisory Board for fødeplan samt en plads i fødeplansudvalget i Region Syddanmark, hvor vi er med til at forme de nye fødeplaner og fungerer som et bindeled mellem udvalget og brugerne.

På vegne af bestyrelsen i Forældre og Fødsel,

Sofie Maria Markvard Wiens, bestyrelsessuppleant og Mie Ryborg-Larsen, formand